

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

305 **WET** van 18 Juni 1953, houdende regeling inzake de inkwartiering en het onderhoud van militairen en de transporten en leverantiën voor de legers en verdedigingswerken. (Inkwartieringswet.)

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is nieuwe regelen te stellen ter uitvoering van artikel 194 der Grondwet, alsmede regelen te stellen ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën van de strijdkrachten van de met het Koninkrijk verbonden mogendheden;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1. In deze wet wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Oorlog of van Marine, wie het aangaat;
- b. militairen: de leden van de zee-, land- en luchtsrijdkrachten van het Koninkrijk, alsmede van die der met het Koninkrijk verbonden mogendheden voor zover zij zich te eniger tijd op het grondgebied van Nederland bevinden of last ontvangen hebben zich op weg daarheen te begeven;
- c. legers: de zee-, land- en luchtsrijdkrachten van het Koninkrijk, alsmede die der met het Koninkrijk verbonden mogendheden voor zover zij zich te eniger tijd op het grondgebied van Nederland bevinden of last ontvangen hebben zich op weg daarheen te begeven;
- d. inwoners: zowel de natuurlijke personen en de rechtspersonen, welke in de gemeente gevestigd zijn, als die, welke buiten die gemeente gevestigd zijn doch in die gemeente de beschikking over of het gebruik van goederen hebben, ten aanzien waarvan een vordering krachtens deze wet kan plaats hebben,

Artikel 2. In deze wet worden onder militairen mede verstaan:

- a. zij die blijkens in de *Nederlandse Staatscourant* bekend te maken beschikking van Onze Minister uit de aard van hun betrekking moeten geacht worden bij de legers te behoren;
- b. zij die zich op weg bevinden teneinde zich voor de werkelijke dienst aan te melden;
- c. zij die zich op weg bevinden teneinde een onderzoek te ondergaan naar hun geschiktheid voor de militaire dienst, dan wel ter plaatse van het onderzoek moeten overnachten;
- d. zij die zich op weg bevinden teneinde militaire goederen in ontvangst te nemen, in te leveren of te doen onderzoeken;
- e. zij die na afloop van de onder b, c of d genoemde verichtingen huiswaarts keren.

Artikel 3. 1. Inkwartiering en onderhoud omvat:

het beschikbaarstellen in gebruik van onroerende goederen, het beschikbaarstellen in gebruik of in eigendom van roerende

goederen, alsmede het verrichten van enkele diensten ten behoeve van:

- de legering, voeding en overige materiële verzorging van militairen;
- de onderbrenging van materieel en voorraden;
- het onderhoud en herstel van materieel, kleding en uitrusting;
- het inrichten en onderhouden van bureaux en andere lokaliteiten ten behoeve van de dienst;
- de stalling, voeding en overige verzorging van paarden.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt omschreven wat in bepaalde gevallen aan inkwartiering en onderhoud moet worden verschaft.

Artikel 4. Transporten omvatten:

het vervoeren of doen vervoeren te land, te water of door de lucht, met tot het doel geschikte middelen van vervoer, van militairen en goederen, behorende tot dan wel bestemd voor de legers en verdedigingswerken, alsmede het inladen, overladen en uitladen van die goederen.

Artikel 5. Leverantiën omvatten:

het beschikbaarstellen in gebruik of in eigendom van roerende goederen van allerlei aard, ten behoeve van de legers en verdedigingswerken.

HOOFDSTUK II

De voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën in tijd van vrede

AFDELING I

Algemene bepalingen

Artikel 6. 1. Ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën in tijd van vrede kunnen degenen, die daartoe door Onze Minister zijn aangewezen, een aanvraag richten tot de burgemeester van de gemeente. Onze Minister bepaalt in hoeverre daarbij bescheiden moeten worden getoond.

2. De burgemeester voldoet aan de aanvraag met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk, hetzij door beschikbaarstelling vanwege de gemeente, hetzij door vordering van de inwoners.

3. Onze Minister maakt in de *Nederlandse Staatscourant* de in het eerste lid bedoelde aanwijzing bekend, zomede de bescheiden welke bij de aanvraag moeten worden getoond.

Artikel 7. 1. De vorderingen, in het voorgaande artikel bedoeld, geschieden onder uitreiking van een schriftelijk bewijs, waarvan het model door Onze Minister wordt vastgesteld.

2. In geen geval mogen van militaire zijde rechtstreeks van de inwoners verstrekkingen worden geëist.

Artikel 8. Wanneer uit hoofde van een geschil tussen de burgemeester en degene, die de aanvraag als bedoeld in artikel 6 deed, omtrent het gevolggeven aan die aanvraag voor een der partijen geldelijk nadeel mocht zijn ontstaan, komt dit ten laste van de gemeente of het Rijk, al naar mate bij Onze beslissing van het geschil van bestuur, op de wijze voorgeschreven bij de wet van 21 December 1861 *Stb.* no. 129, de burgemeester of de aanvrager in het ongelijk wordt gesteld, onverminderd de mogelijkheid van verhaal door iedere partij op de persoon, die voor haar gehandeld heeft, zo diens handelingen daartoe termen opleveren.

Artikel 9. 1. Klachten van inwoners over onbillijke behandeling bij een vordering van inkwartiering, onderhoud, transporten of leverantiën, kunnen binnen veertien dagen nadat aan de vordering is voldaan schriftelijk bij burgemeester en wethouders worden ingediend.

2. Burgemeester en wethouders beslissen op de klacht en doen daarvan binnen veertien dagen na de indiening van de klacht bij aangetekende brief mededeling aan de belanghebbende.

3. Van die beslissing is binnen veertien dagen na de verzending van de in het vorige lid bedoelde mededeling beroep op de gemeenteraad mogelijk, die binnen drie weken na de indiening van het beroep een beslissing neemt.

Artikel 10. De beslissing ingevolge het vorige artikel door burgemeester en wethouders of door de gemeenteraad te nemen houdt in dat, ten aanzien van geheel of gedeeltelijk gegrond bevonden klachten, de klager in dezelfde mate van de vordering van inkwartiering, onderhoud, transporten of leverantiën wordt vrijgesteld als blijken mocht, dat hij daarmede ten onrechte is bezwaard geweest.

Artikel 11. 1. Het doen van verstrekkingen ingevolge de bepalingen van dit hoofdstuk geeft recht op schadeloosstelling overeenkomstig de volgende leden van dit artikel.

2. Indien de verstrekking bestaat uit het beschikbaarstellen van goederen hebben recht op schadeloosstelling: de eigenaar, de zakelijk gerechtigde, de pachter, de huurder en de huurkoper van die goederen, voorzover zij dientengevolge schade hebben geleden.

3. Onze Minister is bevoegd, met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen richtlijnen, tarieven voor de schadeloosstelling voor te schrijven. Indien en voor zover tarieven zijn voorgeschreven, zal de burgemeester dienovereenkomstig de schadeloosstelling vaststellen.

4. Zo geen tarieven zijn voorgeschreven, stelt de burgemeester het bedrag der schadeloosstelling vast met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen richtlijnen.

5. Indien de rechthebbende op de schadeloosstelling bezwaren heeft tegen de door de burgemeester overeenkomstig het vierde lid van dit artikel vastgestelde schadeloosstelling, kan hij binnen drie weken, nadat de burgemeester hem schriftelijk het vastgestelde bedrag der schadeloosstelling heeft medegedeeld, in beroep komen bij Onze Commissaris in de Provincie, die in hoogste ressort het bedrag der schadeloosstelling bepaalt.

6. De krachtens de voorgaande leden vastgestelde schadeloosstellingen worden voor rekening van het Rijk door de gemeente betaald. In afwijking van het tweede lid van artikel 121 en artikel 261 van de gemeentewet, wordt de betaling bevolen door de burgemeester bij een door hem getekend bevelschrift. Door het Rijk worden de benodigde gelden zo mogelijk terstond, doch in ieder geval ten spoedigste ter beschikking van de gemeente gesteld.

7. De tarieven worden door de zorg van Onze Minister in de *Nederlandse Staatscourant* bekend gemaakt.

AFDELING 2

Inkwartiering en onderhoud

Artikel 12. De aanvraag tot inkwartiering en onderhoud kan slechts strekken tot:

a. het beschikbaarstellen in gebruik van gebouwen of gedeelten van gebouwen, met of zonder verstrekking van nachtligging, meubilair, verwarming en verlichting, voor de huisvesting van militairen;

b. het beschikbaarstellen in gebruik van vertrekken met nachtligging, meubilair, alsmede verwarming en verlichting of plaats in een verwarmd en verlicht vertrek, ter keuze van de inwoner, voor de huisvesting van militairen, met of zonder verstrekking van spijs en drank;

c. het beschikbaarstellen in gebruik van terreinen voor de legering van militairen;

d. het verschaffen van spijzen en dranken, het bereiden van spijzen en dranken of het verschaffen van gereedschappen tot het bereiden en nuttigen van spijzen en dranken;

e. het beschikbaarstellen in gebruik of in eigendom van nachtlegergoederen, brandstoffen of andere roerende goederen ten behoeve van de huisvesting en voeding van de militairen;

f. het beschikbaarstellen in gebruik van gebouwen of gedeelten van gebouwen voor het inrichten van bureaux, eetzaalen, was-, arrestanten- en wachtlokalen, zo nodig met verwarming, verlichting en meubilair;

g. het beschikbaarstellen in gebruik van terreinen, gebouwen of gedeelten van gebouwen voor het onderhoud, de onderbrenging of de plaatsing van materieel, de opslag van voorraden en de stalling van paarden.

Artikel 13. 1. Inkwartiering en onderhoud kan ten gerieve van de inwoners vanwege de gemeente worden verstrekt met middelen waarover de gemeente zelf de beschikking heeft of waaromtrent zij met de inwoners, die bereid zijn zich vrijwillig met inkwartiering en onderhoud te belasten, schikkingen heeft getroffen, mits behoorlijk wordt voldaan aan hetgeen krachtens deze wet moet worden verschaft.

2. Vindt het bepaalde in het eerste lid geen toepassing, dan voorziet de burgemeester in de behoeften aan inkwartiering en onderhoud door vordering van de inwoners.

3. De kosten, welke de gemeente ingevolge het eerste lid heeft moeten maken, worden overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen door het Rijk vergoed.

Artikel 14. 1. Inkwartiering en onderhoud vanwege de gemeente of de inwoners wordt alleen verstrekt voor zover ter plaatse, waar zulks nodig is, door het Rijk niet in de legering en het onderhoud, overeenkomstig de rang van de militair, is voorzien.

2. Bij verblijf in de standplaats en in geval van dienstreis wordt geen inkwartiering en onderhoud verstrekt, voor zover de militairen in hun huisvesting en onderhoud redelijkerwijze zelf kunnen voorzien.

Artikel 15. De inkwartiering en het onderhoud van militairen, bestemd tot het verlenen van bijstand bij de handhaving van de openbare orde en rust, geschiedt door de zorg van de burgemeester, zoveel mogelijk in overeenstemming met de commandant.

Artikel 16. 1. In geval van inkwartiering treft de burgemeester met betrekking tot zieke militairen, die niet onmiddellijk naar een voor hun verpleging bestemde inrichting kunnen worden overgebracht, zodanige schikkingen als de goede zorg voor de verpleging vereist.

2. De kosten daarvan worden door het Rijk vergoed.

Artikel 17. De verstrekkingen genoemd in artikel 12 onder *d* en *e* zullen bij voorkeur **gevorderd** worden van hen, die uit hoofde van hun beroep of **bedrijf** het best in staat zijn daaraan te voldoen.

Artikel 18. De inkwartiering en het onderhoud worden, voor zover het belang van de dienst zulks toelaat, bij gelijke beurten onder de inwoners verdeeld.

Artikel 19. 1. Inkwartiering en onderhoud kan niet gevorderd worden indien daardoor gebruik gemaakt zou moeten worden van woonruimte, welke ter beschikking staat van gezinnen, waarin vier of meer minderjarige kinderen of kleinkinderen, tot het gezin behorende, inwonend zijn, waartoe een kraamvrouw of een ernstige zieke behoort, of waarin zich een lijk bevindt.

2. In gebouwen, waarin een besmettelijke ziekte heerst, mag geen inkwartiering en onderhoud plaatshebben. Als besmettelijke ziekten gelden de ziekten die als zodanig bij algemene maatregel van bestuur worden genoemd.

3. Gezinnen zonder mannelijke personen boven de twintig jaren worden niet met inkwartiering van mannelijke militairen belast.

4. Ten aanzien van de inkwartiering van vrouwelijke militairen is Onze Minister bevoegd nadere voorschriften te geven aan de burgemeesters.

Artikel 20. 1. Door burgemeester en wethouders wordt, volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen, een register aangelegd, bevattende de namen van de inwoners,

die voor het verlenen van een of meer der in artikel 12 genoemde verstrekkingen in aanmerking komen, met aanduiding van de mate waarin ieder hunner geacht wordt daarin te kunnen voorzien.

2. Burgemeester en wethouders zullen desgevraagd aan door Onze Minister aangewezen autoriteiten inzage verschaffen van het in het eerste lid bedoelde register.

3. Dit register wordt door burgemeester en wethouders jaarlijks herzien.

4. Gedurende de loop van het jaar worden overigens in het register geen veranderingen aangebracht dan terzake van:

a. vestiging in of verlaten van dan wel verhuizen binnen de gemeente, alsmede overlijden;

b. gegrond bevonden klachten, ingediend en afgedaan overeenkomstig de artikelen 9 en 10.

Artikel 21. 1. Zodra het in het vorige artikel bedoelde register is opgemaakt dan wel herzien, geschiedt hiervan openbare kennisgeving.

2. Iedere inwoner kan te allen tijde uit het register inlichtingen verkrijgen, voorzover deze op hem betrekking hebben. Deze inlichtingen worden kosteloos verstrekt, indien de aanvragen daartoe binnen veertien dagen na de kennisgeving, bedoeld in het voorgaande lid, zijn ingediend.

3. De veranderingen, die tussentijds plaats hebben, worden niet ter algemene kennis gebracht, doch iedere inwoner is bevoegd van zodanige verandering ter secretarie van de gemeente kennis te nemen, voor zover deze op hem betrekking heeft.

Artikel 22. 1. De bezwaren van de inwoners tegen het register worden schriftelijk aan burgemeester en wethouders ingediend binnen vier weken na de in het vorige artikel bedoelde kennisgeving, of, indien het een verandering tussentijds geldt, binnen vier weken na de aangifte ter gemeentesecretarie van een der in het vierde lid onder a van artikel 20 vermelde omstandigheden, en overeenkomstig de artikelen 9 en 10 afgedaan.

2. Hangende de beslissing in eerste en tweede aanleg over ingediende bezwaren blijft het register van kracht.

Artikel 23. De inwoners zijn verplicht aan burgemeester en wethouders zodanige inlichtingen te verstrekken, als deze nodig oordelen voor het samenstellen van het in artikel 20 bedoelde register.

AFDELING 3

Transporten

Artikel 24. 1. Wanneer in de transporten te land, te water of door de lucht niet door het Rijk is voorzien, en ook vanwege de gemeente daarin niet kan worden voorzien met middelen, waarover zijzelf de beschikking heeft of waaromtrent zij te dier zake met de inwoners schikkingen heeft getroffen, geschiedt, op de aanvraag vermeld in artikel 6, de vordering van de inwoners, doch bij voorkeur van hen die uit hoofde van hun beroep of bedrijf het best in staat zijn aan de vordering te voldoen.

2. De vorderingen mogen niet leiden tot storing in de Rijks-, provinciale of gemeentelijke dienst, de dienst der openbare nutsbedrijven, de geregelde dienst der publieke vervoermiddelen, de openbare eredienst, de geneeskundige verzorging of de begrafenissen.

3. De kosten, welke de gemeenten ingevolge het eerste lid heeft moeten maken, worden overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen door het Rijk vergoed.

Artikel 25. 1. Bij de vordering van een transport worden plaats en uur van de aanvang, alsmede de bestemming van het transport opgegeven.

2. Mocht het transport geen doorgang vinden, dan wordt niettemin voor het beschikbaarhouden schadeloosstelling, volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen, verleend.

Artikel 26. 1. Indien na het uitbrengen van de vordering blijkt, dat de bestemming van het gehele transport of van een

gedeelte daarvan dient te worden gewijzigd, kan dit geschieden door de burgemeester van de gemeente, waar het transport zich alsdan bevindt, of door de hoogste militaire gezagsdrager ter plaatse.

2. Degene, die de bestemming van het transport wijzigt, geeft hiervan een schriftelijk bewijs af aan degene van wie het transport gevorderd is.

AFDELING 4

Leverantiën

Artikel 27. Leverantiën kunnen op de aanvraag als bedoeld in artikel 6 slechts van de inwoners worden gevorderd in dringende omstandigheden, zoals brand, oproer, watersnood en dergelijke.

HOOFDSTUK III

De voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, alsmede de voorbereiding van die voorziening

AFDELING 1

De voorziening in het algemeen alsmede de voorbereiding van de vordering van gebouwen en terreinen

§ 1. De voorziening

Artikel 28. 1. In geval van oorlog of oorlogsgevaar kan Onze Minister officieren van de zee-, land- en luchtmacht van het Koninkrijk aanwijzen, die met inachtneming van de regelen, gesteld door de daartoe in gemeenschappelijk overleg door Onze Ministers van Oorlog en van Marine aangewezen militaire autoriteit, kunnen voorzien of door hun ondergeschikten doen voorzien in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën, hetzij door vordering, hetzij in spoedeisende gevallen door ingebruik- of ineigendommeneering. Van deze voorzieningen wordt zo mogelijk een schriftelijk bewijs verstrekt.

2. De voorzieningen zullen, zo dit naar het oordeel van degene die de voorziening treft mogelijk is, getroffen worden na overleg met de burgemeester.

3. Onze genoemde Ministers voorzien de in het eerste lid bedoelde autoriteit van een instructie, welke zij in gemeenschappelijk overleg opstellen.

4. Wij behouden Ons voor in andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, Onze genoemde Ministers of een hunner te machtigen om, hetzij voor het gehele grondgebied van Nederland, hetzij voor een of meer bepaalde gedeelten daarvan, officieren van de zee-, land- en luchtmacht van het Koninkrijk aan te wijzen, die alsdan de bevoegdheid, in het eerste lid omschreven, kunnen uitoefenen.

5. Onze Minister draagt zorg voor bekendmaking in de *Nederlandse Staatscourant* van de aanwijzing der in het eerste en vierde lid bedoelde officieren en van het model van het in het eerste lid bedoelde bewijs.

Artikel 29. 1. De in het voorgaande artikel bedoelde officieren zijn tevens bevoegd ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën een aanvraag te richten tot de burgemeester, op de wijze als omschreven in artikel 6.

2. De bepalingen van hoofdstuk II zijn op deze aanvraag van toepassing, met dien verstande dat:

a. degene, die bezwaren heeft tegen de door de burgemeester overeenkomstig het vierde lid van artikel 11 vastgestelde schadeloosstelling, slechts in beroep kan komen op de wijze als in artikel 47 wordt bepaald;

b. de vordering van leverantiën niet beperkt is tot de in artikel 27 bedoelde omstandigheden.

§ 2. De voorbereiding van de vordering van gebouwen en terreinen

Artikel 30. Ten aanzien van gebouwen en terreinen, waarvan te voorzien is dat deze in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering en onderhoud gevorderd zullen worden, kan Onze Minister van Oorlog, te dezer zake mede optredende namens Onze Minister van Marine, reeds in tijd van vrede de volgende maatregelen nemen of doen nemen:

- a. het keuren van deze gebouwen en terreinen;
- b. het in bijzondere gevallen treffen van eenvoudige voorzieningen aan deze gebouwen en terreinen;
- c. het controleren van deze gebouwen en terreinen alsmede van de onder *b* bedoelde voorzieningen.

Artikel 31. De in het voorgaande artikel genoemde maatregelen brengen voor de rechthebbenden op de in dat artikel bedoelde gebouwen en terreinen de verplichting mede te gedogen, dat deze worden betreden en onderzocht door daartoe door of namens Onze Minister van Oorlog aangewezen personen.

Artikel 32. 1. De onder *b* van artikel 30 genoemde maatregel brengt voor de rechthebbenden op de voor die voorzieningen in aanmerking komende gebouwen en terreinen de verplichting mede te gedogen, dat daaraan door of namens Onze Minister van Oorlog in bijzondere gevallen eenvoudige voorzieningen worden getroffen.

2. Deze voorzieningen mogen uitsluitend getroffen worden met het doel het gebouw of terrein voor zijn eventuele militaire bestemming geschikt of meer geschikt te maken. Zij mogen nochtans niet van zodanige aard zijn, dat zij het gebruik van het gebouw of het terrein overeenkomstig zijn normale bestemming noemenswaardig belemmeren.

3. De rechthebbenden op het goed zijn verplicht zorg te dragen, dat de voorzieningen niet worden verwijderd of gewijzigd zonder toestemming van of vanwege Onze voornoemde Minister.

4. Indien de voorziening bestaat uit het aanbrenge van een goed, dat zonder veel schade verwijderd kan worden, blijft dat goed het eigendom van het Rijk.

Artikel 33. 1. Burgemeester en wethouders zullen, indien zij ambtshalve kennis dragen van veranderingen in of aan door Onze Minister van Oorlog aangewezen gebouwen en terreinen, als bedoeld in artikel 30, hiervan mededeling doen aan een door Onze genoemde Minister aangewezen autoriteit.

2. Te dien einde zal Onze voornoemde Minister aan burgemeester en wethouders een lijst verstrekken, bevattende een opgave van de in het voorgaande lid bedoelde gebouwen en terreinen, welke binnen de grenzen van hun gemeente zijn gelegen.

Artikel 34. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regelen gesteld ten aanzien van de uitvoering van de bepalingen van deze paragraaf.

AFDELING 2

De algemene vordering van leverantiën en derzelver voorbereiding

§ 1. De algemene vordering

Artikel 35. 1. In geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, kan Onze Minister van Oorlog, te dezer zake mede optredende namens Onze Minister van Marine, een algemene vordering van leverantiën tot de inwoners richten ter voorziening in de behoeften van de zee-, land- en luchtmacht van het Koninkrijk en van de verdedigingswerken, waarin niet op andere wijze is voorzien.

2. Op de inwoners, tot wie de algemene vordering is gericht, rust de verplichting de gevorderde goederen op een door of namens de Minister van Oorlog aangegeven tijdstip en aangewezen plaats te brengen of te doen brengen. De inwoner, die aan de vordering heeft voldaan, ontvangt daarvan een schriftelijk bewijs.

3. Personen in dienst van inwoners, als bedoeld in het voorgaande lid, zijn verplicht volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen mede te werken, opdat aan de vordering wordt voldaan.

4. De burgemeesters zullen bij de uitvoering van de algemene vordering hun medewerking verlenen volgens bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regelen.

5. Bij de algemene vordering wordt zorg gedragen dat het openbare leven niet meer dan strikt nodig wordt ontwricht.

§ 2. De voorbereiding

Artikel 36. Ten aanzien van goederen, welke in aanmerking komen voor de vordering krachtens artikel 35, kan Onze Minister van Oorlog reeds in tijd van vrede de volgende maatregelen nemen of doen nemen:

- a. het registreren van deze goederen;
- b. het onderwerpen van deze goederen aan een of meer keuringen;
- c. het voor vordering aanwijzen van deze goederen;
- d. het treffen van voorzieningen aan de krachtens punt *c* aangewezen goederen.

Artikel 37. De onder *a* van artikel 36 bedoelde maatregel brengt voor een ieder de verplichting mede de inlichtingen te verschaffen, welke door Onze Minister van Oorlog voor de registratie nodig worden geoordeeld en betrekking hebben op het goed.

Artikel 38. 1. De onder *b* van artikel 36 bedoelde maatregel brengt voor de eigenaar of houder van het goed de verplichting mede hetzelfde aanwezig te doen zijn ten tijde en ter plaatse als hem schriftelijk is medegedeeld, en toe te laten dat het goed door daartoe door of namens Onze Minister van Oorlog aangewezen personen wordt onderzocht, of toe te laten dat het goed ter plaatse waar het zich bevindt een zodanig onderzoek ondergaat. Hiertoe is degene, die het goed onder zich heeft, verplicht aan de eigenaar of houder de noodzakelijke medewerking te verlenen en een onderzoek ter plaatse waar het goed zich bevindt toe te laten.

2. Een ieder is verplicht de in het voorgaande lid bedoelde personen desgevraagd alle inlichtingen te verschaffen en alle bescheiden te tonen, welke voor de keuring nodig worden geacht en betrekking hebben op het goed.

Artikel 39. De onder *c* van artikel 36 bedoelde aanwijzing wordt aan de eigenaar of houder schriftelijk bekend gemaakt. Deze is alsdan gehouden tot het doen van mededelingen betreffende bij algemene maatregel van bestuur aan te duiden rechtshandelingen of gebeurtenissen, met betrekking tot het goed, aan Onze Minister van Oorlog of aan een door deze aangewezen autoriteit.

Artikel 40. 1. De onder *d* van artikel 36 genoemde maatregel brengt voor de eigenaar of houder van het goed de verplichting mede te gedogen, dat aan dat goed door of namens Onze Minister van Oorlog voorzieningen worden getroffen. Te dien einde kan de eigenaar of houder worden verplicht hetzelfde aanwezig te doen zijn ten tijde en ter plaatse als hem schriftelijk is medegedeeld. Hiertoe is degene, die het goed onder zich heeft, verplicht aan de eigenaar of houder de noodzakelijke medewerking te verlenen.

2. De voorzieningen, in het eerste lid bedoeld, mogen uitsluitend getroffen worden met het doel het goed geschikt of meer geschikt te maken voor zijn eventuele militaire bestemming. Zij mogen nochtans niet van zodanige aard zijn, dat zij het gebruik van het goed overeenkomstig zijn normale bestemming noemenswaardig belemmeren.

3. De eigenaar en de houder van het goed zijn verplicht zorg te dragen, dat de voorzieningen niet worden verwijderd of gewijzigd zonder toestemming van of vanwege Onze voornoemde Minister.

4. Indien de voorziening bestaat uit het aanbrengen van een goed, dat zonder veel schade verwijderd kan worden, blijft dat goed het eigendom van het Rijk.

Artikel 41. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regelen gesteld ten aanzien van de uitvoering van de bepalingen van deze afdeling.

AFDELING 3

Het betreden van plaatsen

Artikel 42. 1. Degenen, die door of namens Onze Minister van Oorlog met de uitvoering van de maatregelen, genoemd in de artikelen 30 en 36 onder *b* en *d* zijn belast, hebben op vertoon van een schriftelijke last, afgegeven door of namens Onze voornoemde Minister, toegang tot alle plaatsen, voor zover het betreden daarvan voor een goede vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm.

2. Van het voornemen tot het betreden wordt tenminste tweemaal vier en twintig uren van te voren schriftelijk kennis gegeven aan degene die het goed onder zich heeft.

3. In woningen treden zij tegen de wil van de bewoner niet binnen dan vergezeld van een der personen, genoemd in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, of van een der overige ambtenaren van de Rijks- of gemeentepolitie en voorzien van een bijzondere schriftelijke last van een commissaris van politie ter plaatse of, in gemeenten waar geen commissaris van politie is, van de burgemeester. Van dit binnentreden, alsmede van de redenen die tot het binnentreden hebben geleid, wordt binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan de bewoner in afschrift uitgereikt.

4. In het gebied dat in staat van oorlog of in staat van beleg verkeert blijven het tweede en derde lid van dit artikel buiten toepassing.

AFDELING 4

De schadeloosstelling

Artikel 43. 1. Het voldoen aan een vordering ingevolge de artikelen 28 of 35 alsmede de ingebruik- of ineigendommeneering krachtens artikel 28 geven recht op schadeloosstelling overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling.

2. Indien door een vordering dan wel door een ingebruik- of ineigendommeneering, als bedoeld in het voorgaande lid, de beschikking verkregen wordt over goederen, hebben recht op schadeloosstelling: de eigenaar, de zakelijk gerechtigde, de pachter, de huurder en de huurkoper van die goederen, voor zover zij dientengevolge schade hebben geleden.

Artikel 44. 1. Onze Minister is bevoegd, met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen richtlijnen, tarieven voor de schadeloosstelling voor het voldoen aan vorderingen en voor ingebruik- of ineigendommeneeringen krachtens artikel 28 voor te schrijven.

2. Indien en voor zover tarieven zijn voorgeschreven, zal de commandant van het onderdeel, ten behoeve waarvan de vordering of de ingebruik- of ineigendommeneering geschiedde, terstond de schadeloosstelling aan de rechthebbende uitbetalen. Is dit niet mogelijk, dan treft hij maatregelen dat de uitbetaling zo spoedig mogelijk plaats heeft, een en ander met inachtneming van voorschriften door Onze Minister te geven.

3. Schadeloosstellingen, terzake waarvan geen tarieven zijn voorgeschreven, worden vastgesteld en uitgekeerd door of namens Onze Minister met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen.

4. Bij deze algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat Onze Minister van Oorlog, terzake van de vaststelling en uitkering van schadeloosstellingen in bepaalde bij

deze algemene maatregel van bestuur aan te duiden gevallen, optreedt namens Onze Minister van Marine.

Artikel 45. 1. Indien voor het voldoen aan een vordering of voor een ingebruik- of ineigendommeneering ingevolge artikel 28 een schriftelijk bewijs is afgegeven en aan de rechthebbende binnen twee maanden na dagtekening van dit bewijs geen schadeloosstelling is toegekend en hij evenmin binnen die termijn bericht heeft ontvangen, waaruit blijkt dat de financiële afwikkeling zal worden ter hand genomen, dient hij zich dienaangaande binnen een jaar nadat de bovengenoemde termijn is verstreken, op straffe van verval van het recht op schadeloosstelling, met een verzoekschrift te richten tot Onze Minister. Indien hij echter kan aantonen redelijkerwijze in de onmogelijkheid te hebben verkeerd binnen de gestelde termijn dit verzoekschrift in te dienen, zal de laatstgenoemde termijn een aanvang nemen op de dag waarop deze onmogelijkheid heeft opgehouden te bestaan.

2. Onze Minister is bevoegd in bijzondere gevallen de termijn van een jaar, genoemd in het eerste lid, te verlengen.

Artikel 46. 1. Indien voor het voldoen aan een vordering of voor een ingebruik- of ineigendommeneering ingevolge artikel 28 geen schriftelijk bewijs is afgegeven en geen directe betaling krachtens artikel 44 heeft plaats gehad, dient de belanghebbende zich zo spoedig mogelijk te wenden tot de burgemeester ter plaatse, onder opgave van een duidelijke omschrijving van hetgeen gevorderd of in gebruik of in eigendom genomen is en zo mogelijk onder vermelding van naam, rang en leger- of marinenummer van de militair, die de vordering deed of in gebruik of in eigendom nam.

2. De militair, in het eerste lid bedoeld, is verplicht zo mogelijk aan de belanghebbende zijn naam, rang en leger- of marinenummer mede te delen en bescheiden te tonen, waarin deze gegevens vermeld zijn.

3. De burgemeester overtuigt zich desnodig en zo mogelijk van de juistheid van de verstrekte gegevens, in het eerste lid bedoeld, en zendt dienaangaande zo spoedig mogelijk bericht aan Onze Minister, die alsdan zorg draagt voor de uitbetaling overeenkomstig artikel 44.

Artikel 47. 1. Neemt een rechthebbende op de schadeloosstelling geen genoegen met het krachtens het derde lid van artikel 44 vastgestelde bedrag, dan kan hij zich deswege binnen zes maanden, nadat dit hem is bekend gemaakt, met een met redenen omkleed bezwaarschrift wenden tot Onze Minister, die, zo hij niet geheel aan de tegen het bedrag der schadeloosstelling aangevoerde bezwaren tegemoet komt, de beslissing inroept van een door Ons in te stellen of aan te wijzen commissie, welke met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen in hoogste ressort de schadeloosstelling bepaalt.

2. Onze Minister is bevoegd in bijzondere gevallen de termijn van zes maanden, genoemd in het eerste lid, te verlengen.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat Onze Minister van Oorlog terzake van het bij het eerste lid bepaalde optreedt namens Onze Minister van Marine.

Artikel 48. 1. De schadeloosstelling voor het voldoen aan de vordering van leverantiën krachtens artikel 35 zal, gelijktijdig met de in artikel 38 bedoelde keuring of ten tijde van het voldoen aan de vordering, worden vastgesteld en terstond na het voldoen aan de vordering worden uitgekeerd door of namens Onze Minister van Oorlog met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen.

2. Neemt de rechthebbende op de schadeloosstelling geen genoegen met het hem krachtens het voorgaande lid uitgekeerde bedrag der schadeloosstelling, dan kan hij zich deswege binnen zes maanden na de uitkering met een met redenen omkleed bezwaarschrift wenden tot Onze Minister van Oorlog, die, zo hij niet geheel aan de tegen het bedrag der schadeloosstelling aangevoerde bezwaren tegemoet komt, de beslissing inroept van een door Ons in te stellen of aan te wijzen commissie, welke

met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen in hoogste ressort de schadeloosstelling bepaalt.

3. Onze Minister van Oorlog is bevoegd in bijzondere gevallen de termijn van zes maanden, genoemd in het tweede lid, te verlengen.

Artikel 49. Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur regelen, volgens welke schadeloosstelling zal geschieden, indien terzake van het brengen van gevorderde goederen op een aangewezen plaats krachtens artikel 35, dan wel tengevolge van de in de artikelen 30 onder *a* en *b* en 36 onder *b* en *d* genoemde maatregelen, schade is geleden of kosten gemaakt.

HOOFDSTUK IV

Maatregelen bij weigering of nalatigheid

Artikel 50. 1. Wanneer aan een vordering overeenkomstig de bepalingen van deze wet gedaan, hetzij door weigering, hetzij door nalatigheid van degene tot wie zij gericht is, geen gevolg wordt gegeven, kan hij, die de vordering deed, op andere wijze in het benodigde voorzien.

2. De meerdere kosten, welke daarvan het gevolg zijn, komen ten laste van degene tot wie de vordering gericht is.

Artikel 51. 1. Onverminderd het bepaalde in artikel 50 kan hij, die de vordering gedaan heeft, in geval van weigering of nalatigheid om aan een bevoegdelijk gedane vordering gevolg te geven, zich in het bezit van het benodigde stellen, zoodoortig met behulp van de sterke arm. Hij kan tot dat einde desnoods last geven tot het binnentreden der woning van de weigerachtige of nalatige, diens ondanks.

2. Het binnentreden geschiedt niet dan in tegenwoordigheid van een der personen, genoemd in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, of van een der overige ambtenaren van de Rijks- of gemeentepolitie en voorzien van een bijzondere schriftelijke last van een commissaris van politie ter plaatse of, in gemeenten waar geen commissaris van politie is, van de burgemeester. Van dit binnentreden, alsmede van de redenen die tot het binnentreden hebben geleid, wordt binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan de bewoner in afschrift uitgereikt.

3. In het gebied dat in staat van oorlog of in staat van beleg verkeert blijft het voorgaande lid buiten toepassing.

Artikel 52. 1. Het bedrag der kosten, bedoeld in het tweede lid van artikel 50, alsmede die, welke het gevolg zijn van de toepassing van artikel 51, kunnen door de burgemeester bij dwangbevel ingevorderd worden.

2. Het dwangbevel wordt op kosten van de schuldenaar bij deurwaarders-exploit betekend en tenuitvoergelegd op de wijze, bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

3. Binnen dertig dagen na de dagtekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van de gemeente.

4. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.

5. De eventueel ten gevolge van een beslissing op het verzet, als bedoeld in het derde lid, ten laste van de gemeente komende kosten worden door het Rijk aan de gemeente vergoed.

6. Indien de in het eerste lid van artikel 50 genoemde maatregel door een militaire autoriteit is genomen, zal deze autoriteit tot invordering van de daardoor veroorzaakte kosten een schriftelijk verzoek richten tot de burgemeester, die alsdan handelt overeenkomstig de bepalingen van de voorgaande leden van dit artikel.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Artikel 53. 1. Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste vijfduizend gulden wordt gestraft:

a. hij die opzettelijk niet of niet geheel voldoet aan een krachtens deze wet gedane vordering dan wel bewerkt, dat aan een zodanige vordering niet of niet geheel wordt voldaan;

b. hij die opzettelijk de ingebruik- of in eigendommeneering van een goed krachtens artikel 28 verhindert of belemmert;

c. hij die opzettelijk een gevorderd goed in een minder goede staat brengt dan waarin het zich bij de vordering bevond;

d. hij die opzettelijk een voor vordering aangewezen goed anders dan door normaal gebruik in een minder goede staat brengt dan waarin het zich bij de aanwijzing bevond;

e. hij die opzettelijk de uitvoering verhindert of belemmert van een maatregel, welke door of namens Onze Minister krachtens de eerste of tweede afdeling van hoofdstuk III wordt getroffen, dan wel een verplichting, welke uit deze afdelingen voortvloeit, niet nakomt of bewerkt dat zij niet wordt nagekomen.

2. Indien een der in het voorgaande lid strafbaar gestelde feiten wordt begaan in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, worden de in het vorige lid bedreigde straffen verdubbeld.

Artikel 54. 1. Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden wordt gestraft:

a. hij aan wiens schuld te wijten is, dat aan een krachtens deze wet gedane vordering niet of niet geheel wordt voldaan;

b. hij aan wiens schuld te wijten is, dat een ingebruik- of in eigendommeneering van een goed krachtens artikel 28 wordt verhindert of belemmert;

c. hij aan wiens schuld te wijten is dat een maatregel, welke door of namens Onze Minister krachtens de eerste of tweede afdeling van hoofdstuk III wordt getroffen, wordt verhindert of belemmert, of dat een verplichting welke uit deze afdelingen voortvloeit niet wordt nagekomen.

2. Indien een der in het voorgaande lid strafbaar gestelde feiten wordt begaan in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, worden de in het vorige lid bedreigde straffen verdubbeld.

Artikel 55. 1. Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, opzettelijk het gebruik der openbare wegen of andere openbare middelen van gemeenschap en van de daartoe behorende werken aan militairen of militaire transporten weigert, dan wel dat gebruik verhindert of belemmert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste vijfduizend gulden.

2. In geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, is het voorgaande lid ook van toepassing ten opzichte van niet openbare wegen.

Artikel 56. Hij die binnen de door burgemeester en wethouders gestelde termijn de opgave in artikel 23 bedoeld niet doet dan wel een onjuiste of onvolledige opgave verstrekt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste tweehonderd en vijftig gulden.

Artikel 57. De feiten strafbaar gesteld in de artikelen 53—55 worden beschouwd als misdrijven; het feit strafbaar gesteld in artikel 56 wordt beschouwd als een overtreding.

Artikel 58. Indien een der in de artikelen 53—56 strafbaar gestelde feiten wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolg ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem, die tot het feit opdracht gaf of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten.

Artikel 59. Bij veroordeling wegens een der misdrijven, omschreven in de artikelen 53—55, kunnen voorwerpen aan de veroordeelde toebehorende, waarmede of met betrekking tot welke het misdrijf is gepleegd of welke door middel van het misdrijf zijn verkregen, worden verbeurd verklaard.

Artikel 60. 1. De ingekwartierde, die zich als zodanig schuldig maakt aan ernstige misdragingen, wordt op verzoek van de kwartiergever uit het kwartier verwijderd.

2. De in artikel 2 bedoelde personen, die zich schuldig maken aan de in het voorgaande lid bedoelde misdragingen,

worden, voor zover daartegen geen hogere straf is bedreigd, gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden. Het strafbare feit wordt beschouwd als een overtreding.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 61. 1. Voor militaire oefeningen, door Ons aangewezen op voordracht van Onze Minister-President, kunnen de bepalingen van het derde hoofdstuk overeenkomstige toepassing vinden. Alsdan kan bij wijze van proef een algemene vordering van leverantiën krachtens artikel 35 worden gehouden, met dien verstande dat slechts in gebruik kan worden gevorderd.

2. Ons daartoe strekkend besluit wordt ten minste tweemaal vier en twintig uren voor het begin van de oefening in de *Nederlandse Staatscourant* bekend gemaakt.

Artikel 62. 1. Volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen wordt in daarbij te bepalen gevallen terzake van tijdelijke of blijvende vermindering van arbeidsgeschiktheid of overlijden, als gevolg van het voldoen aan een vordering krachtens deze wet of de medewerking aan het voldoen, een uitkering verstrekt en vergoeding wegens genees- en heilkundige behandeling verleend, indien en voorzover niet uit andere hoofde aanspraak op een dergelijke uitkering en vergoeding bestaat.

2. Bij de in het eerste lid bedoelde algemene maatregel van bestuur kunnen een of meer bepalingen van de Pensioenwet voor de landmacht 1922 van overeenkomstige toepassing worden verklaard en kunnen terzake van het gestelde in het eerste lid bevoegdheden worden verleend en werkzaamheden worden opgedragen aan Rijks- of andere organen.

Artikel 63. Ieder die, belast met de uitvoering van enige bepaling van deze wet of van een ingevolge deze wet vastgestelde regeling, de beschikking verkrijgt over gegevens, is

verplicht tot geheimhouding, behoudens tegenover hem aan wiens bevelen hij uit hoofde van de functie, waarin hem deze gegevens bekend zijn geworden, is onderworpen.

Artikel 64. De wet van 14 September 1866, *Stb.* 138, wordt ingetrokken.

Artikel 65. Deze wet kan worden aangehaald onder de titel „Inkwartieringswet”.

Artikel 66. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 18 Juni 1953.

JULIANA.

De Minister van Oorlog,
C. STAF.

De Minister van Marine,
C. STAF.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
BEEL.

Uitgegeven de derde Juli 1953.

De Minister van Justitie,
L. A. DONKER.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Bijl. Hand. II 51/52, 2610;

Bijl. Hand. II 52/53, 2610; Hand. II 52/53, bladz. 785 t/m 788;

Bijl. Hand. I 52/53, 2610; Hand. I 52/53, bladz. 495 t/m 496.